

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.21.086/2017/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Balázs Ildikó főtitkár, majd a fellebbezési eljárásban dr. Sági-Drozdi Ágnes jogtanácsos által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - a személyesen eljár alperes neve (cím) alperes ellen tagdíj megfizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 5.P.21.698/2016/22. számú ítélete ellen a felperes által 24. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperest a Szekszárdi Törvényszék 2004. október 7-én jogerőre emelkedett Pk...../2004. számú végzésével vette nyilvántartásba. A szakszervezet 2010. szeptember 24-i keltezésű, a Tolna Megyei Bíróság Pk...../2004/24. számú végzésével nyilvántartásba vett és 2013. május 5-ig hatályos alapszabálya 33. pontja úgy szól, hogy „a tagsági viszony megszűnik:

- a) a tag által a szakszervezet felé tett írásbeli kilépési nyilatkozatával,
- b) a tag halálával,
- c) a tagdíj három havi önhibából történő nemfizetésével,
- d) kizárással.

Amennyiben három havi tagdíj nemfizetés megállapítása után a felszólítást követő 8 munkanapon belül a tag nem rendezi hátralékát, automatikusan törölni kell a nyilvántartásból".

Az alperes a 2011. december 15. napján aláírt belépési nyilatkozatával lépett be a szakszervezetbe.

2016. júliusában a szakszervezet felszólította az alperest az esedékessé vált, meg nem fizetett tagdíj tartozás kiegyenlítésére. Az alperes válaszként vitatta a követelést, arra hivatkozással, hogy nem tagja a szakszervezetnek. Válaszként csatolt egy 2016. július 26. napján keltezett kilépési nyilatkozatot is, amelyben a kilépés időpontjaként a belépés napját jelölte meg.

A fizetési meghagyással indult, majd a kötelezett ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes 75 000 forint, ennek 2014. április 16. napjától járó kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy az alperes által fizetendő tagdíj 2012. január 1-jétől 2015. december 31-ig havonta 1 500 forint volt, majd 2016. január 1. és 2016. július 31. között 1 800 forint. Állította, hogy az alperes munkáltatója az alperes illetményéből a havi tagdíjat nem vonhatta le a 2012. január 1-jétől hatályos jogszabályváltozás következtében, az alperes pedig tagdíjfizetési kötelezettségének nem tett eleget. Utalt a Legfelsőbb Bíróság egy eseti döntésére, amely szerint a

jogviszony megszüntetését automatikusan nem eredményezheti a tagdíj nem fizetése, a tagsági jogviszony megszűnése csak előzetes felszólítást követően történhet meg.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy 2011. év végén a belépési nyilatkozata aláírása után pár nappal tagsági jogviszonyát kilépéssel megszüntette, így tagdíjfizetési kötelezettsége nem állt fenn. Állította, hogy a belépését követően néhány nap múlva kitöltött egy kilépési nyilatkozatot, amelyet **O. K.-nak**, a **t.-i** alapszervezet titkárának átadott, aki közölte vele, hogy továbbítja a szakszervezete felé. Előadta, hogy a kilépési nyilatkozatát **K. A.** kollégája tanúként aláírta. Kiemelte, hogy a tagdíj levonására sem a számlavezető bankja, sem a munkáltatója felé intézkedést nem tett. Másodlagosan utalt arra, hogy az akkor hatályban volt alapszabály 33/c) pontja értelmében a tagsági jogviszony megszűnik három havi önhibából történő nem fizetéssel is, tehát már ezen okból is három hónap után meg kellett volna szüntetni a tagsági jogviszonyát. Állította, hogy írásos felszólítást csak 2016. évben kapott, ezt megelőzően telefonon több ízben felhívták a tagdíj befizetése miatt, azonban ő minden alkalommal tájékoztatta a hívó felet arról, hogy vélhetően rendszerhiba áll fenn, ugyanis nem tagja a szakszervezetnek. Hangsúlyozta, hogy kilépési nyilatkozatát azért küldte el ismételten - 2016. évben - a felperesnek, mivel azt remélte, hogy így megszűnik a zaklatása. Utalt arra, hogy a szakszervezettől semmilyen szolgáltatást nem kért és nem is kapott.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 3 360 forint perköltséget továbbá kimondta, hogy a feljegyzett 36 000 forint kereseti illeték az állam terhére marad.

Az ítélete indokolásában kifejtette, hogy a Legfelsőbb Bíróság BH2000/82. szám alatt közzétett eseti döntése szerint az egyesülési jog gyakorlása során az önkéntesség elve a tagsági viszony fenntartása esetén is érvényesítendő. Rögzítette, hogy az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Ectv.) vonatkozó rendelkezési alapján az egyesület demokratikus, önkormányzati elven működő szervezet, ennek megfelelően a tag önkéntesen léphet be az egyesületbe saját elhatározásából, és ugyanígy saját elhatározásából a tagsági viszonyát a kilépése bejelentésével bármikor megszüntetheti.

A felperes fizetési felszólításával, a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem, továbbá a kereseti kérelem és a perben tett nyilatkozataival ellentétben az alperes következetes állítását és a **t.-i** alapszakszervezet titkárának, **O. K.-nak** az egyértelmű, határozott, aggálymentes nyilatkozatát elfogadta annak megállapítására, hogy az alperes még 2011. év decemberében a kilépési nyilatkozatot aláírta, melyet az alapszervezeti titkárnak átadott, aki tanúként állította, hogy azt átvette, és a központ felé továbbította. Megállapította, hogy a tanú állítását a felperes nem cáfolta, megdöntésére bizonyítást nem ajánlott fel, csupán a M. P. Zrt. **T.-i** Hivatalának megkeresését indítványozta annak bizonyítására, hogy 2011. december 19-25. napja között **O. K.** vagy bárki által került-e feladásra küldemény a felperes részére. Kiemelte, hogy a megkeresésnek a bíróság eleget tett, azonban érdemleges válasz a postától nem érkezett, mivel egy évig vállalja a tudakozvány alapján a küldemények kézbesítését igazolni, mely időtartam évekkal korábbi időre esik, mint a bíróság által megküldött tudakozványra vonatkozó megkeresés. Hangsúlyozta, hogy amennyiben rendszerhiba, technikai ok, vagy bármilyen ok a felperes oldalán állt elő, és ez okból nem áll rendelkezésére az alperes kilépési nyilatkozata, az az alperes terhére nem esik, amennyiben pedig **O. K.** helyi alapszervezeti titkár mulasztott a kilépési nyilatkozat továbbításával, úgy azt szintén a felperes terhére értékeli a bíróság. Megállapította, hogy az alperes 2012. január hónaptól nem adott megbízást bankja részére a tagdíj átutalására, amely tényről úgy értékelte, hogy az alperes nem akart tagja maradni a szakszervezetnek. Támogatóként vette figyelembe **K. A.** tanúvallomását, aki

közvetlen munkatársa volt az alperesnek, és arra emlékezett, hogy az alperes évekkal korábban tagja volt a szakszervezetnek, de egy idő után elégedetlen volt és kilépett.

Mivel a felperes pervesztes lett, ezért a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felmerült perköltségének megfizetésére, amelyet 3 360 forintban határozott meg, négy tárgyalásnak (4 x 840 forint) az útiköltsége összegében. A felperes teljes személyes illetékmentességére tekintettel megállapította, hogy a feljegyzett 36 000 forint illeték az állam terhén marad.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte a határozat megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását, vagyilagosan indítványozta a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését, és kötelezését a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára. A másodlagos fellebbezési kérelme indokaként hivatkozott arra, hogy a törvényszék nem tett eleget az 1952. évi Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében, illetve az 1/2009. (VI.24.) PK véleményben írt tájékoztatási kötelezettségének, ezzel az eljárás lényeges szabályait sértette meg. Érdemi álláspontjaként kifejtette, hogy a felperesi szervezet fogalmi eleméhez tartozik az, hogy nyilvántartott tagsággal rendelkezik, amely abból a szempontból bír jelentőséggel, hogy az alperes kilépési nyilatkozata 2016. évben keltezett. Akként érvelt, hogy a Legfelsőbb Bíróság gyakorlata nem ismeri el a tagdíj nem fizetése esetén a tagság automatikus megszűnését, és megköveteli az alapszabálytól, hogy ezt a megszűnési esetet részletesen szabályozza. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem megfelelően értékelte azt aényt, hogy az alperes nem fizetett tagsági díjat. Hivatkozott arra, hogy **O. K.** tanú elfogulatlanságával nem ért egyet, ugyanis állítása szerint ő maga is kapott a felperestől fizetési felszólítást. Állította, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az alperes ellentmondásosan nyilatkozott arról, hogy **O. K.** titkárnak szóban nyilatkozott kilépési szándékáról vagy írásbeli kilépési nyilatkozatot adott. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal azt sem, hogy **K. A.** tanú nem a valóságnak megfelelő nyilatkozatot tett, ugyanis a csatolt kilépési nyomtatványon nem szerepel tanú, valamint nem értékelte azt sem, hogy a tanú azt nyilatkozta, hogy tudott az alperes elégedetlenségéről, amely indokolta kilépését, azonban a csupán néhány napos tagság esetén az elégedetlenség észszerűtlen. Állította, hogy az elsőfokú bíróság **O. K.** mulasztását is a felperes terhére értékelte, annak ellenére, hogy az alapszabály nem rendelkezik arról, hogy az alapszervezeti titkárnak történő kilépési nyilatkozat átadásához joghatás fűződne. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak sem, hogy a felszólítást követően az alperes hatályosan megküldte kilépési nyilatkozatát. Mindezek alapján álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget az 1952. évi Pp. 221. §-a (1) bekezdésében foglaltaknak. Előadta, hogy nem ért egyet az alperes javára megállapított perköltség összegével sem, azt jogszabályellenesnek tartja, ugyanis az elsőfokú bíróság nem idézte az alperest személyes megjelenés kötelezettségével.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte és az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatait ismételte meg.

Az ítélet tábla a fellebbezést alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben a tényállást felderítette, a releváns tényeket ítéletében pontosan rögzítette, azok további kiegészítésére indokot az ítélet tábla nem talált. A perbeli jogvita a rendelkezésre álló tények alapján felmerült jogkérdésben való döntést igényelt, ezért a törvényszék nem követett el eljárási szabálysértést, amikor a feleket a további bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről nem tájékoztatta. Nem sértette meg a törvényszék a Pp. 221. § (1) bekezdésében írt indokolási kötelezettségét, mert határozatában kifejtette, hogy az alperes tagsági viszonya megszűnésének

időpontjára vonatkozó nyilatkozatát a tanúvallomások alapján találta bizonyítottnak. Erre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt alaptalannak találta.

A perben eldöntendő jogkérdés az volt, hogy az alperes tagsági viszonya a szakszervezetben mikor és milyen jogcímen szűnt meg.

Helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság abban, hogy elfogadta **O. K. t.-i** alapszervezeti titkár tanú nyilatkozatát arról, hogy az alperes kilépési nyilatkozatát átvette és továbbította a felperesnek. Az alperes, a szakszervezet képviselőjében 2011. évben eljáró titkár nyilatkozatával megfelelően bizonyította azt a tényt, hogy 2011. decemberében kilépési nyilatkozatot tett. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes **O. K.-t** is felszólította - a kilépését követően - a tagdíj megfizetésre, a tanút nem teszi elfogulttá. Szintén megfelelő súllyal értékelte az elsőfokú bíróság **K. A.** volt munkatárs tanú nyilatkozatát is, akinek tanúvallomásából támogatóként vette figyelembe, hogy arra emlékezett, hogy az alperes elégedetlensége miatt kilépett a szakszervezetből. Adott esetben nincs jelentősége annak, hogy pár nap tagság után az elégedetlenség kifejezés „észszerűtlen” kijelentés, mint ahogy annak sem, hogy tanúként **K. A.** aláírta-e a kilépési nyilatkozatot.

Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást abban, hogy az ügyben a felperes 2010. szeptember 24-én keltezett - és 2011. december 15. napján hatályos - alapszabályának rendelkezéseit kell alkalmazni, az elsőfokú bíróság ítéletében nyilvánvaló tévedésből a hiteles másolat kiadásának napját jelölte meg az okirat kelteként.

Az alapszabálynak - egyebek mellett - elő kell segítenie a tag jogainak és kötelezettségeinek érvényesülését. A tagsági viszony létesítése és annak megszüntetése a szervezet tagjának diszkrecionális joga. A tagsági viszony megszűnésének eseteit a felperes 2010. szeptember 24-i alapszabálya 33. pontja sorolja fel. A létesítő okirat e pontjának c) alpontja szerint a tagdíj három havi önhibából történő nemfizetésével is megszűnhet a tagsági viszony, mert ez esetben a tagot - a fizetésre való felszólítást követő 8 munkanap elteltével - automatikusan törölni kell a nyilvántartásból.

A szervezet tagja a létesítő okirat rendelkezéseinek ismeretében dönt arról, hogy létesít-e tagsági viszonyt az adott szervezettel, és az alapszabály rendelkezéseinek ismeretében dönt arról, hogy eleget tesz-e tagdíjfizetési kötelezettségének vagy annak három hónapon át történő nem teljesítése esetén számol a tagsági viszonya megszűnésével.

Az alapszabálynak - melyet egyébként a szervezet tagjai alkotnak meg, s fogadnak el a döntéshozó szerv (közgyűlés, küldöttgyűlés, kongresszus stb.) ülésén hozott határozattal - a tag érdekeit kell védeni (Ptk. 3:4. §). Amennyiben a szervezet tagja tagdíjfizetési kötelezettségének önhibáján kívül nem tett eleget, a fizetési kötelezettsége elmulasztása esetére a bírói gyakorlat elvárja a szervezettől, hogy szólítsa fel tagját a kötelezettsége teljesítésére, és ha ez eredménytelen lenne, az esetben nyílik lehetőség a tagsági viszony megszüntetésére. Ez a gyakorlat, ez az elvárás a tag védelme érdekében alakult ki.

Abban az esetben viszont, ha a tag a szervezet felszólítására nem reagál, egyértelmű, hogy tagsági viszonyát nem kívánta fenntartani, azt meg akarta szüntetni és ennek módjaként nem a létesítő okirat által kínált más lehetőséget, például a kilépést választotta, hanem annak tudatában hagyott fel fizetési kötelezettségével, hogy annak következményeként a szervezet öt három hónap után automatikusan törli a nyilvántartásból. Joggal való visszaélésnek minősül, ha a felperes évekig nem tesz lépéseket a tagdíjfizetés elmulasztását követően, majd nagy összegű követeléssel lép fel az

alperessel szemben, aki a felperes szolgáltatásait nem vette igénybe, a szervezet életében nem vett részt abban a tudatban, hogy tagsági viszonya megszűnt. Másrészt: a felperes nem alapíthat jogot arra, hogy felszólítási kötelezettségének évekig nem tett eleget.

A tagdíjhátralék kiegyenlítésére történő felszólítás eredménytelen volta esetén az alapszabály 33. pontjának nyelvtani értelmezése szerint is három havi nemfizetés után szűnik meg a tag tagsági viszonya, ami adott esetben 2012. március 31. Ez az időpont független attól, hogy a szakszervezet mikor észleli a tagja fizetési kötelezettsége elmaradását, mikor szólítja fel őt a „hátralék rendezésére”. Elfogadhatatlan az az eljárás, hogy mindaddig, míg a felszólító levélben írt határidő el nem telt, a tagsági viszony és a tagdíjfizetési kötelezettség is fennáll, mert ez nyilvánvalóan arra készítené a szakszervezetet, hogy minél később szólítsa fel tagját a tagdíj megfizetésére és így minél nagyobb összegű „hátralék” kiegyenlítését igényelhesse. Az ítélet megítélése szerint - bár a tagdíjhátralék megfizetésére történő felszólító levél elküldésének idejére nincs sem jogszabályi, sem alapszabálybeli rendelkezés - elvárható az „észszerű” határidőn belüli felszólítás és a vitás kérdés mielőbbi rendezése annak érdekében, hogy a tagnyilvántartás adatai a valóságnak megfeleljenek. A tagnyilvántartás nem konstitutív hatályú, a tagsági viszony nem azzal keletkezik, hogy a tagot a szervezet nyilvántartásba veszi, hanem - mint a perbeli esetben is történt - a belépési nyilatkozat megtételével, és annak az illetékes szerv általi elfogadásával.

Az alperes 2016. július 26-i nyilatkozatának a jogvita elbírálása szempontjából nem volt jelentősége, mert azt tagsági viszonnal már nem rendelkező személy tette.

A kizárási eljárással kapcsolatos előadásoknak a perbeli jogvita elbírálása szempontjából nincsen relevanciája, mert az alperes tagsági viszonya nem vitásan nem az alapszabály 33/d. pontjában írt okból szűnt meg.

Rámutat az ítélet arra is, hogy amennyiben a tag tagsági jogviszonya a 2010. szeptember 24-i keltezésű alapszabály 33/c) pontja alapján szűnik meg, úgy a tag nem köteles az elmaradt három havi tagdíjat megfizetni, ugyanis a tagsági jogviszony megszűnése mellett az elmaradt tagdíj megfizetése már kétszeres jogkövetkezmény alkalmazása lenne. Abban az esetben ugyanis, ha erre a három hónapos időtartamra is köteles lenne a tag a tagdíjat kiegyenlíteni, okafogyottá válna a vele szemben alkalmazandó szankció, a törlés, mert nem valósulna meg a „tagdíj nem fizetés”, aminek eredményeként a tagsági viszony megszűnik.

Nem találta alaposnak az ítélet a felperes perköltséget kifogásoló érvelését sem. Az elsőfokú bíróság négy tárgyalást tartott, melyeken az alperes személyesen megjelent, s a Pp. 75. § (3) bekezdése alapján joggal tarthatott igényt az útiköltsége megtérítésére, amelyet a törvényszék a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján megítélt részére.

Mindezekre figyelemmel az ítélet a bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperesnek a fellebbezési eljárás során költsége nem merült fel, ezért arról nem kellett rendelkezni.

A felperes személyes illetékmentességére tekintettel a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Az ítélőtábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja és (3) bekezdése alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

Debrecen, 2018. február 20.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

- kiadó -